

ਸਾਰਗ ਮਹਲਾ ੫ ॥ ਹਰਿ ਹਰੇ ਹਰਿ ਮੁਖਹੁ ਬੋਲਿ ਹਰਿ ਹਰੇ ਮਨਿ ਧਾਰੇ ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸ੍ਰਵਨ
 ਸੁਨਨ ਭਗਤਿ ਕਰਨ ਅਨਿਕ ਪਾਤਿਕ ਪੁਨਹਚਰਨ ॥ ਸਰਨ ਪਰਨ ਸਾਧੂ ਆਨ ਬਾਨਿ ਬਿਸਾਰੇ ॥
 ਹਰਿ ਚਰਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨੀਤਿ ਨੀਤਿ ਪਾਵਨਾ ਮਹਿ ਮਹਾ ਪੁਨੀਤ ॥ ਸੇਵਕ ਭੈ ਦੂਰਿ ਕਰਨ ਕਲਿਮਲ ਦੋਖ
 ਜਾਰੇ ॥ ਕਹਤ ਮੁਕਤ ਸੁਨਤ ਮੁਕਤ ਰਹਤ ਜਨਮ ਰਹਤੇ ॥ ਰਾਮ ਰਾਮ ਸਾਰ ਭੂਤ ਨਾਨਕ ਤਤੁ
 ਬੀਚਾਰੇ ॥੨॥੪॥੧੩੩॥ {ਪੰਨਾ 1230}

ਪਦਅਰਥ:- ਮੁਖਹੁ—ਮੂੰਹ ਤੋਂ। ਬੋਲਿ—ਉਚਾਰਿਆ ਕਰ। ਮਨਿ—ਮਨ ਵਿਚ। ਧਾਰੇ—ਧਾਰਿ, ਵਸਾਈ ਰੱਖ। 1।
 ਰਹਾਉ।

ਸ੍ਰਵਨ—ਕੰਨਾਂ ਨਾਲ। ਪਾਤਿਕ—ਪਾਪ। ਪੁਨਹਚਰਨ—(ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਨਿਵਿਰਤੀ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ) ਪਛਤਾਵੇ ਦੇ
 ਕਰਮ। ਸਾਧੂ—ਗੁਰੂ। ਆਨ—ਹੋਰ ਹੋਰ। ਬਾਨਿ—ਆਦਤ। 1।

ਨੀਤਿ ਨੀਤਿ—ਸਦਾ ਸਦਾ। ਪਾਵਨ—ਪਵਿੱਤਰ। ਭੈ—ਡਰ {ਲਫਜ਼ 'ਭਉ' ਤੋਂ ਬਹੁ-ਵਚਨ}। ਕਲਿਮਲ—ਪਾਪ।
 ਦੋਖ—ਪਾਪ। ਜਾਰੇ—ਸਾੜ ਦੋਂਦਾ ਹੈ। ਮੁਕਤ—ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ। ਰਹਤ—ਸੁਚੱਜੀ ਜੀਵਨ-
 ਮਰਯਾਦਾ ਰੱਖਦਿਆਂ। ਰਹਤੇ—ਬਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਰ ਭੂਤ—ਸਭ ਤੋਂ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਪਦਾਰਥ। ਤਤੁ—ਅਸਲੀਅਤ। 2।

ਅਰਥ:- ਹੇ ਭਾਈ! ਸਦਾ ਸਦਾ ਹੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹੋਂ ਉਚਾਰਿਆ ਕਰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ
 ਵਸਾਈ ਰੱਖ। 1। ਰਹਾਉ।

ਹੇ ਭਾਈ! ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ ਕੰਨੀਂ ਸੁਣਨਾ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਭਗਤੀ ਕਰਨੀ—ਇਹੀ ਹੈ ਅਨੇਕਾਂ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ
 ਲਈ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਪਛਤਾਵੇ-ਮਾੜ ਧਾਰਮਿਕ ਕਰਮ। ਹੇ ਭਾਈ! ਗੁਰੂ ਦੀ ਸਰਨੀ ਪਏ ਰਹਿਣਾ—ਇਹ ਉੱਚਮ ਹੋਰ
 ਹੋਰ (ਭੈੜੀਆਂ) ਆਦਤਾਂ (ਮਨ ਵਿਚੋਂ) ਦੂਰ ਕਰ ਦੋਂਦਾ ਹੈ। 1।

ਹੇ ਭਾਈ! ਸਦਾ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭੂ-ਚਰਨਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਪਾਈ ਰੱਖਣਾ—ਇਹ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਵਿੱਤਰ ਬਣਾ ਦੋਂਦਾ
 ਹੈ। ਪ੍ਰਭੂ-ਚਰਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤ ਸੇਵਕ ਦੇ ਸਾਰੇ ਡਰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਸੇਵਕ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਾਪ ਵਿਕਾਰ ਸਾੜ ਦੋਂਦੀ ਹੈ।

ਹੇ ਭਾਈ! ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਚੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਸੁਚੱਜੀ ਰਹਿਣੀ ਰੱਖਣ
 ਵਾਲੇ ਜੂਨਾਂ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹੇ ਭਾਈ! ਨਾਨਕ (ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਇਹ) ਨਿਚੋੜ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ
 ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ ਸਭ ਤੋਂ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਪਦਾਰਥ ਹੈ। 2। 4। 133।